

Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders

JAARVERSLAG 2023

Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders

JAARVERSLAG 2023

Contactgegevens

Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders (SDB)
Herenstraat 34
3512 KD Utrecht

Telefoon 030-2519246 / 06-15123780

E-mail: usrk.sjd@hetnet.nl / info@sdb-utrecht.nl / sdbutrecht@gmail.com

Rekeningnummer NL64INGB0004253482 t.n.v. SDB Utrecht

Website www.sdb-utrecht.nl

KvK nr 30200224

Inhoud:

1. Inleiding
2. Wat doet SDB? Doelgroep, werkwijze en samenwerking
3. Casuïstiek van de bureaumedewerkster
 - A. HULP BIJ SOCIALE VERZEKERINGEN (UWV)
 - B. HULP BIJ NATURALISATIE
 - C. HULP BIJ MEDISCHE PROBLEMATIEK
 - D. HULP BIJ VERBLIJFSVERGUNNING EN UITZETTING
4. Getalsmatige overzichten van cliënten, landen en rechtsgebieden
5. Communicatie
6. Financiën 2023 en toelichting op de begroting 2024

Bijlagen:

- 1 voorgeschiedenis, doel en organisatie
- 2 wat is ongedocumenteerd zijn
- 3 mijn vervolgverhaal met E. door vrijwilliger Anton

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over 2023 van Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders te Utrecht. Met een overzicht van getallen en enkele concrete casussen proberen wij in dit verslag een getrouw beeld te geven van onze werkzaamheden. In bijlage 3 laten we ook zien wat er komt kijken bij het werk van een buddy van een van de cliënten van de SDB.

De SDB is een initiatief dat gedragen en (mede) gefinancierd wordt door Utrechtse kerken en organisaties. Samen met de gezamenlijke Utrechtse kerken in de USRK (Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken) willen wij ons vanuit de Bijbelse opdracht blijven inzetten voor de 'minsten', kwetsbare mensen die in onze stad of elders in Nederland verblijven. De SDB wil samen met anderen een uitgestoken hand naar thuisloze vreemdelingen zijn.

2. Wat doet SDB?

Doelgroep

De doelgroep van SDB bestaat uit mensen van buitenlandse afkomst die in een marginale positie verkeren en die niet door andere instellingen worden geholpen.

Ook mensen buiten de stad Utrecht worden geholpen.

Meestal gaat het om :

- (ex)asielzoekers, uitgeprocedeerd of in een vervolgprocedure, en zonder recht op ondersteuning van overheidswege.

- mensen die door een of andere oorzaak hun verblijfsvergunning zijn kwijtgeraakt.

- mensen die wel een verblijfsvergunning hebben, maar andere problemen hebben die samenhangen met hun buitenlandse afkomst, bij voorbeeld in verband met een verzoek om naturalisatie.

Werkwijze

De kerntaak van SDB is sociaal-juridische dienstverlening. Dit betekent het geven van juridisch advies, maar vooral om, als er uitzicht is op het verkrijgen van een verblijfsvergunning, het voorbereiden van de werkzaamheden van een advocaat.

Veel werk gaat zitten in gesprekken met de cliënt, het bestuderen van dossierstukken, en contact met de advocaat. Vaak wordt met de cliënt meegegaan naar de advocaat, en het verloop van de procedure wordt nauwlettend gevolgd.

Sommige cliënten hebben gezondheidsproblemen, van fysieke of psychische aard. Wij maken dan een afspraak met een huisarts of andere zorgverlener. Contact met de zorgverlener is van belang, vooral omdat medische informatie van belang kan zijn voor de procedure.

Ongedocumenteerden mogen niet werken, en kunnen dus niet op een rechtmatige manier zelfstandig aan geld komen. Zelf voor onderdak zorgen lukt daardoor zelden. In sommige gevallen waarin langdurige hulpverlening nodig is wordt daarom een – noodzakelijkerwijs – bescheiden leefgeld (of geld voor huur van een kamer) verstrekt. Ook incidentele giften komen voor, alsmede verstrekkingen in natura, bijvoorbeeld voor schoenen of kleding.

Cliënten worden als dat nodig is op meerdere van de hierboven genoemde terreinen intensief en langdurig begeleid. Naast de sociaal-juridische dienstverlening is dit aspect het meest kenmerkende voor SDB.

De SDB is een klein, maar nuttig onderdeel van het geheel van initiatieven en hulp aan buitenlanders in de stad Utrecht.

Soms krijgen mensen die zonder papieren en zonder onderdak door de stad zwerven toch

een verblijfsvergunning, soms moest het traject van sociaal juridische ondersteuning worden afgebroken. Soms raakt een cliënt uit het zicht door detentie of uitzetting, soms doordat mensen uit beeld raakten doordat zij naar een andere stad of ander land waren vertrokken.

Samenwerking

Het bureau werkt veel samen met derden. Dit is vooral van belang wanneer het gaat om cliënten in andere plaatsen. Dat SDB cliënten heeft buiten stad en regio Utrecht heeft twee redenen:

- ten eerste zwerven mensen van Utrecht nogal eens naar een andere plaats. SDB kan hen niet allemaal aan onderdak in Utrecht helpen.
- ten tweede verwijzen particulieren en instellingen elders op grond van goede ervaringen met SDB iemand naar het bureau.

SDB zoekt dan naar mogelijkheden om hulp in of nabij de verblijfplaats te regelen.

Soms blijkt dat een cliënt geheel aan een plaatselijke instelling kan worden toevertrouwd.

In andere gevallen komt het tot een taakverdeling waarin het bureau zich vooral bezig houdt met de juridische kant van de zaak. Als er geen lokale hulp mogelijk is zal SDB het contact met de cliënt blijven onderhouden.

Plaatselijk en landelijk wordt samengewerkt met diverse instellingen.

SDB neemt deel aan het Utrechtse Hulpverlenersoverleg (waaraan alle plaatselijke instellingen voor hulp aan ongedocumenteerden deelnemen) en het landelijke Platform Migranten zonder Verblijfsvergunning (PMzV).

Door samenwerking met andere organisaties kan de hulpverlening op elkaar worden afgestemd en worden overlappingsen voorkomen. Daarbij is de uitwisseling van informatie belangrijk.

De laatste tijd zijn er meer contacten en overleg met plaatselijke activiteiten en voorzieningen in de stad die zijn opgezet door diaconale of missionaire initiatieven, zoals:

- STRAATPASTORAAT, met wekelijkse bijeenkomst en spreekuur
- HERSTART, dagopvang voor daklozen van het Leger des Heils
- OMDUW, loket van Diaconie en Caritas Utrecht
- VILLA VREDE, dagopvang voor vluchtelingen
- NOODVERBAND, samenwerking in app-groep met Villa Vrede, STIL en KANS fonds.

De samenwerking met het Straatpastoraat heeft geleid tot de komst van een nieuwe categorie van cliënten, te weten op straat belande mensen met drugs- en strafrechtelijke problematiek (waardoor zij hun recht op verblijf zijn kwijtgeraakt).

Bij hen speelt verslavingsproblematiek een belangrijke rol. SDB zoekt ijverig naar oplossingen voor deze mensen.

3. SDB in 2023

In 2023 werden 24 dossiers behandeld, tegenover 31 in 2022. Dat betekende niet minder werk, met name doordat enige zaken die door het Straatpastoraat waren aangebracht zeer veel tijd in beslag namen.

Cliënten waren afkomstig uit 11 landen, bovenaan Soedan (5) en Eritrea (4).

In overleg met advocaten werden procedures voorbereid, en in één zaak werd door SDB zelf een bezwaarschrift ingediend.

Opvang blijft lastig. De Utrechtse instellingen die aan opvang doen zijn voor het merendeel ingekaderd in het project Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) en hebben

stringente opvangcriteria als een goede kans op een verblijfsvergunning of meewerken aan terugkeer. Daarbij zijn er ook nog lange wachtlijsten... In veel kleinere gemeenten is geen enkele opvangvoorziening. Het gebrek aan opvangmogelijkheden dwingt tot creatieve oplossingen, zoals huisvesting bij een particulier, eventueel met financiering samen met een plaatselijke instelling. In 2023 is aan 7 mensen langdurig leefgeld verstrekt (voor huisvesting en/of levensonderhoud).

Winteropvang is een apart probleem. De Utrechtse Koudweer-regeling (KWR) treedt bij vriesweer in werking, maar zodra de temperatuur een paar graden stijgt staat de klant weer op straat.

Als medische onkosten niet worden gefinancierd moet SDB bijspringen. Daarom doet SDB voor de toekomst weer een beroep op fondsen voor deze onkosten.

Om een beeld te geven van de variatie in werkzaamheden volgen hier enkele voorbeelden van casuïstiek van de bureaumedewerkster:

E. HULP BIJ SOCIALE VERZEKERINGEN (UWV)

De heer A.J., Nederlander van Soedanese afkomst, wil tijdens zijn vakantie zijn oude moeder in Khartoum een bezoek brengen. Hij heeft sinds kort een WW-uitkering.

Hij is nauwelijks daar aangekomen of op 15 april 2023 begint er een burgeroorlog.

De hoofdstad Khartoum staat in lichterlaaie en de inwoners zijn een tijd van internet afgesloten. Hij kan na zijn bezoek aan zijn moeder niet op tijd terugkeren. Slechts een paar Nederlanders is dat nog gelukt.

Inmiddels is het eind mei geworden en ontvangt hij een brief van de UWV dat zijn WW-uitkering is stopgezet, omdat hij zich in het buitenland bevindt. Het internet was weer op gang gekomen en hij laat ons weten wat er aan de hand is.

Wij stellen hem voor spoedig zelf online een bezwaar in te dienen tegen de beslissing en een beroep op overmacht te doen. Intussen hebben wij een advocaat in Nederland voor hem gezocht.

Hij doet ook een aanvraag voor bijstand bij zijn gemeente; immers de huur van zijn woning en andere doorlopende kosten worden niet betaald. De gemeente mag ook geen uitkering geven bij verblijf in het buitenland, maar men past een andere regeling toe die geldt voor mensen in detentie, namelijk doorbetaling van huur en andere vaste lasten.

Pas eind december 2023 kon dhr A.J. via een evacuatieplan van het IOM mee naar Nederland. Gelukkig kon hij zijn huis weer in en waren de vaste kosten door de gemeente netjes doorbetaald. Onlangs had meneer en zijn advocaat nog een hoorzitting bij de UWV. Hij heeft al met al zes maanden uitkering misgelopen. Het is nog wachten op de zitting van de Rechtbank.

F. HULP BIJ NATURALISATIE

Mevrouw A. kwam in 1998 als alleenstaande minderjarige (16 jaar) naar Nederland. Zij is opgegroeid in een dorpje vlakbij Kassala, de hoofdstad van de gelijknamige provincie aan de grens met Eritrea. Als gevolg daarvan is een deel van de bevolking van Eritrese afkomst en vele spreken de Eritrese taal Tigrinya.

Haar vader is een Soedanese Arabier en behoort tot de stam Beni Amar, spreekt Arabisch en een beetje Tigrinya, haar moeder is een Eritrese die als alleenstaand jong meisje naar Soedan is gekomen. Zij sprak uitsluitend Tigrinya met haar dochter.

Haar ouders heeft zij nimmer meer gezien nadat zij voor haar ogen in de hut waar zij woonden werden gearresteerd.

Tijdens haar eerste gehoor verstond zij de tolk niet die volgens haar het Arabisch uit Egypte sprak. Een beetje Arabisch, het Arabisch rond Kassala verstond zij in die tijd wel. Men vroeg haar welke taal ze dan wilde spreken en ze antwoordde Tigrinya, haar moeders taal. Haar asiel werd afgewezen op meerdere gronden zoals gerede twijfel over haar identiteit en nationaliteit. Ze had destijds geen identiteitsplicht omdat ze volgens de Wet van 1981 nog geen 18 jaar was, later bij wet van 2011 werd dat verlaagd naar 16 jaar. Een paspoort had ze destijds niet nodig, ze had eerder geen reden uit te reizen (haar ouders kennelijk ook niet) om haar dorp en Soedan te verlaten. Ze raakte uitgeprocedeerd.

De SDB heeft voor haar in 2003 nog een beroep gedaan op de zogenaamde 14-1 brief met een beroep op schrijnendheid. Pas in 2007 kreeg zij vanwege de Pardonregeling een verblijfsvergunning. Zij kreeg een woning en haalde haar inburgeringsexamen en ondanks haar fysieke en mentale kwetsbaarheid werkt zij inmiddels 15 jaar in de bejaardenzorg.

Op 28 februari 2022 dient zij een verzoek in om naturalisatie. Deze werd afgewezen op dezelfde gronden als in 1989 bij haar asielverzoek. De SDB dient zelf een bezwaarschrift in. Ze werd uitgenodigd voor een taalanalyse bij het Team Onderzoek en Expertise Land en Taal (TOELT). Het was niet verplicht maar als ze niet kwam kon zij niet naturaliseren en kreeg ze ook het bedrag van 688,-- voor de aanvraag niet terug.

Op de Taalanalyse om iemands identiteit, herkomst en/of nationaliteit wel of niet te bewijzen werd al een aantal jaren kritiek geuit. Mevrouw A. is bang dat als ze mee doet met de taalanalyse haar nachtmerries weer terugkomen en ze ter plekke geen enkele taal meer kan uiten.

SDB schrijft een brief hierover aan TOELT wat ze hier van vinden en of het wel noodzakelijk is en of ze er rekening mee willen houden. Ze gaat, ze weet eigenlijk niets meer, ze stottert Arabische zinnen en zelfs Nederlands spreken gaat niet meer. De volgende dagen meldt ze zich ziek op haar werk.

In het rapport van bevindingen van TOELT staat: 'Mevrouw spreekt zeer beperkt Nederlands en heeft slechts een uiterst fragmentarische kennis van het Arabisch'. Er is geen enkel oog geweest voor de specifieke omstandigheden van mevrouw A. die door de SDB kenbaar zijn gemaakt. Een advocaat heeft inmiddels beroep ingesteld.

G. HULP BIJ MEDISCHE PROBLEMATIEK

Meneer A.O. heeft als alleenstaande minderjarige met de Guinese nationaliteit in 2016 asiel aangevraagd. In zijn eentje heeft hij al op 14-jarige leeftijd zijn land verlaten om onder de discriminatie uit te komen vanwege ouders uit verschillende etnische bevolkingsgroepen, vader Jahanka en moeder Pular. Daardoor werd hij bedreigd en uitgesloten.

Hij heeft eerst verbleven in Algerije en Marokko en toen naar Spanje waar geen etnische problemen waren en hij voor zichzelf moest zorgen. In Nederland aangekomen opvang van NIDOS (voogdij) ontvangen tot hij 18 jaar werd.

Hij getraumatiseerd door de vroege dood van zijn vader en wat hij meemaakte in het voetbalstadion in Conakry waar hij ernstige dingen voor zijn ogen heeft gezien. In 2021 heeft hij een traumabehandeling gehad.

In 2023 klaagde hij over zijn beide ogen en ging slechter zien. Wij zijn met hem naar de huisarts geweest die hem doorverwees naar de oogspecialist en een neuroloog. De oogarts in het ziekenhuis hebben wij duidelijk gemaakt dat ook al is hij niet verzekerd hem toch door te verwijzen naar Bartimeüs, instituut voor blinden en slechtzienden. Daar heeft hij een uitgebreid gezichtsveldonderzoek gehad en is bij de oogarts een DNA diagnostiek aangevraagd.

Inmiddels ziet hij steeds slechter en krijgt hij nu les in het omgaan met computer en smartphone (nu via de spraak communiceren) en blind typen. De uitslag is nog niet bekend maar waarschijnlijk heeft hij een erfelijke oogziekte.

Voldoende voor de SDB om nu argumenten te verzamelen waardoor hij met deze aandoening niet in Guinee de juiste hulp zal krijgen. Een schrale troost voor hem, maar wellicht zit er een art.64 VW voor hem in.

H. HULP BIJ VERBLIJFSVERGUNNING EN UITZETTING

In het Jaarverslag van 2022 wordt al vermeld dat niet alleen asielzoekers maar ook migranten die hun reguliere verblijfstatus zijn kwijt geraakt in onze aandacht zijn komen te staan. Het Straatpastoraat waarmee wij samenwerken komt deze mensen het vaakst tegen. Vaak komen zij uit de noordelijke landen van Afrika, Marokko en Algerije. Het zijn de kinderen van arbeidsmigranten uit die landen die in de jaren '70 naar NL kwamen. Inmiddels 40-plussers, vaak door drugsgebruik getekend en hun verblijfsvergunning daardoor kwijtgeraakt.

In het jaar 2022 startten wij voor één van hen een procedure o.g.v. art. 64 voor uitstel van vertrek op medische gronden. Betrokkene gebruikte al enkele jaren geen harddrugs meer (opiaten) maar heeft wel Methadon nodig om dat zo houden. Met deze onderhoudsdosis heeft hij geen behoefte meer aan het gebruik van heroïne. Methadongebruik moet wel medisch begeleid worden. Wanneer hij uitgezet zou worden naar Marokko krijgt hij pijnlijke verschijnselen van onthouding te doorstaan. Betrokkene woont sinds zijn 17e jaar in Nederland en kent Marokko niet. Zijn hele familie vader broers en zussen neven en nichten wonen in Nederland.

Betrokkene is doodsbang om zonder familie in Marokko te belanden. Door de juridische procedure en een zitting bij de Rechtbank is hij zeer angstig geworden. In de zomer van 2023 is hij zo wanhopig dat hij na een suïcidepoging in het Academisch Ziekenhuis Utrecht op de Intensive Care terecht komt. De psychiater van de Jellinek kliniek erkent zijn wanhoopsdaad als zeer serieus.

Wij dienen opnieuw een art.64 in met dit nieuwe medische gegeven. De IND reageert hierop hem gedurende de nieuwe aanvraag procedure een tijdelijke verblijfsvergunning te geven omdat het ze niet lukt een beslissing te geven. Ten tijde van dit schrijven van dit jaarverslag 2023 is nog niets bekend.

Vanaf de zomer van 2023 begeleiden wij een andere Marokkaanse man met ongeveer dezelfde problematiek en bekend bij de Jellinek. Tijdens de zomervakantie is de Utrechtse politie ingezet om mensen van o.a. Marokkaanse afkomst op te sporen. Terwijl deze meneer zojuist door het maatschappelijk werk van de Jellinek is geplaatst bij STEK, waar hij eindelijk een bed heeft gekregen, pakt de politie hem op. Wij hebben dit aan de gemeente Utrecht gemeld.

Hij werd uitgezet naar Marokko, na nog een tijd in de isoleercel te hebben doorgebracht. De piketadvocaat, die er enkele dagen over deed hem daar op te zoeken, heeft geen vuist gemaakt. Betrokkene heeft nog een vader in Nederland en was kleuter toen hij via immigratie van zijn ouders in Nederland kwam.

Tot op heden wordt er door ons leefgeld aan hem overgemaakt naar Marokko.

4. Enkele overzichten

Landen van herkomst

In 2023 waren 24 dossiers in behandeling, zie tabel 1 (in 2022 31). De cliënten waren afkomstig uit 11 landen.

Tabel 1, landen van herkomst in 2023

Eritrea	4
Somalië	2
Soedan	4
Soedan, Nederlandse nationaliteit	1
Sierra Leone	2
Guinee	3
Mauritanië	1
Nigeria	1
D.R. Congo	1
Marokko	2
Algerije	1
Syrië	1
onbekend	1
	--- +
Totaal:	24

Verblijfplaats

Van 24 cliënten verbleven 18 in stad of provincie Utrecht.

Tabel 2, verblijfplaats (per 31 december 2023)

Stad Utrecht	11
Overig provincie Utrecht	7
Elders in Nederland	5
Buitenland	1
	--- +
Totaal:	24

Achtergrondkenmerken

Bij 6 dossiers (25 %) ging het om nieuwe cliënten; 2022: 13 (42 %).

Tabel 3, enige kenmerken van cliënten

Al cliënt in 2022 of eerder

– gezin	1
– man	15
– vrouw	2
Nieuw in 2023	
– gezin	1
– man	2
– vrouw	3
	--- +
Totaal	24

Status

Bij 17 van de 24 dossiers (71 %) ging het om buitenlanders zonder verblijfsvergunning (2022 19: 61 %). In 2023 werd aan twee cliënten een verblijfsvergunning verstrekt.

Tabel 4, status per 31 december 2023

Verblijfsvergunning	
– voor onbepaalde tijd	2
– voor bepaalde tijd	2
Geen verblijfsvergunning	
– in procedure, herhaald asiel	2
– in procedure, art. 64 Vw	1
– geen procedure, ex-asielzoeker	13
– geen procedure, overig	3
Nederlander	1
	--- +
Totaal:	24

Rechtsgebieden

Vreemdelingenrecht bleef het belangrijkste rechtsgebied. Af en toe kwam een ander rechtsgebied aan de orde.

Tabel 5, rechtsgebieden

Vreemdelingenrecht	21
Naturalisatie	1
Sociale zekerheid	2

Aard van de hulpverlening anders dan op juridisch gebied

Bij verwijzingen naar de gezondheidszorg zijn alleen de nieuwe gevallen vermeld. Bij sommige 'oude' cliënten bleef het nodig contact met de zorgverlener te onderhouden.

Tabel 6. Aard van de hulpverlening anders dan op juridisch gebied

Financiële ondersteuning:	
langdurig	7
incidenteel	2
Begeleiding naar gezondheidszorg:	
somatisch	3
GGZ	2
verslavingszorg	2
ondersteunende gesprekken	5
zorgen voor opvang	1

5. Communicatie

-Onze jaarverslagen worden aangeboden op de website en via mailings of als hardcopy verstuurd naar de fondsen, naar een aantal contacten en donateurs in ons netwerk.

-Het mailadres van SDB was vanaf het begin usrk.sjd@hetnet.nl

Hieraan was af te lezen dat SDB op initiatief van de USRK (Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken) in het leven is geroepen.

Om meer als afzonderlijke stichting herkenbaar en bereikbaar te zijn, is in 2022 het mailadres info@sdb-utrecht.nl toegevoegd.

-Het webadres van de stichting is www.sdb-utrecht.nl

De SDB website voorziet in een behoefte aan informatie en de vraagstukken waarop de stichting actief is. Zowel jaarverslagen als financiële gegevens van de SDB zijn daar te vinden. Met uiteraard een projectplan voor meerdere jaren, zoals dat voor de ANBI regeling vereist is. De links naar de diverse hulpinstellingen waarmee SDB samenwerkt kunnen worden aangeklikt.

6. Financiën

Verschillende diaconieën van Utrechtse kerken zijn de belangrijkste bron van inkomsten. Daarnaast ontvangt SDB bijdragen van enkele instellingen en van particulieren. Het totaal van de inkomsten bleek in de loop van 2023 voldoende voor de toename aan leefgelden die SDB verstrekken moest. De gevers van bijdragen krijgen een projectverantwoording als dat gewenst is.

Hierbij dankt SDB donateurs, fondsen, kerken en betrokkenen hartelijk.

Zonder u was dit alles niet mogelijk geweest!

Toelichting op de jaarrekening 2023 en begroting 2024

Baten

Het totaal van de ontvangsten was € 63.472,-

De verdeling over de bronnen is in dit jaarverslag te zien. Bijdragen kerken 16% , bijdragen instellingen 32%, bijdragen particulieren 5% .

Zowel de bijdragen van kerken als de instellingen zijn door met name de medewerking van het KANS fonds aanmerkelijk gestegen zodat het SDB 2023 met een positief resultaat kon afsluiten.

Lasten

De lasten van de exploitatie waren in totaal € 59.613,-

In het jaar 2023 is de verdergaande samenwerking met het Straatpastoraat te zien. De leefgelden van cliënten die via hen binnenkomen en voor wie door SDB een juridisch/sociaal traject gestart is boeken we onder de post Straatpastoraat.

Het totale exploitatieoverschot is € 3.859,- Door dit wordt het vermogen iets weerbaarder voor eventuele onverwachte toekomstige tegenvallende inkomsten.

Begroting 2024

We streven ernaar om de inkomsten van kerken en instellingen te continueren, zodat we ook in 2024 de broodnodige leefgeldten kunnen blijven verstrekken en meer mensen kunnen helpen.

Financieel overzicht		2022	resultaat 2023	begroting 2023	begroting 24
Uitgaven					
<i>Clientgebonden kosten:</i>					
Leefgeld		15206	15237	20000	20000
Straatpastoraat		6235	4551		5000
Tolk en juridische bijstand		423	491	1500	2000
 <i>Salariskosten*</i>		30000	30000	35000	35000
<i>Fondswerving</i>				0	
 <i>Bureaunkosten</i>					
Huur huisvesting		3000	4200	5000	5000
Kantoor- en bankkosten		1994	2740	2000	2500
 <i>Kosten vrijwilligers</i>					
Reiskosten vrijwilligers		835	346	1200	1500
overige kosten vrijwilligers		1423	1806	2000	2000
Deskundigheidsbevordering/vakliteratuur		168	243	1000	1000
 <i>Overige kosten</i>					
onvoorzien				1000	1000
tussentotaal		59284	59613		
reservering		2232	3859	1300	
Totale uitgaven		61516	63472	70000	75000
 Ontvangsten					
<i>Derving salariskosten*</i>		30000	30000	35000	35000
<i>Organisaties</i>					
Fondsen		23170	20500	17000	24000
Kerken		7727	9906	16000	15000
 <i>Particulieren</i>		619	3066	2000	1000
Totaal ontvangsten		61516	63472	70000	75000
 Resultaat		0	0	0	0

Balans	Activa	Activa	Passiva	Passiva	
	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022	
ING, lopende rekening	15260	11034	Eigen vermogen	5484	1625
Borg	500	500	Vooruitontvangen	10000	10000
Spaarrekening ASN	147	158	Nog te betalen	423	67
Balanstotaal	15907	11692	Balanstotaal	15907	11692

Bijlage 1 Voorgeschiedenis, doel en organisatie SDB

Voorgeschiedenis

De oorsprong van de SDB ligt in 2001, toen de Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken (USRK) besloot een werkgroep voor sociaal juridische dienstverlening aan buitenlanders in te stellen. De reden daarvoor was dat al te veel niet-Nederlanders verdwalen in het woud van regelgeving doordat zij geen toegang hebben of weten te vinden tot de bestaande instellingen. Dat geldt vooral voor buitenlanders zonder verblijfsstatus (ongedocumenteerden), die met name behoefte hebben aan dienstverlening op het gebied van vreemdelingenrecht, maar ook op andere terreinen.

Er werd een bescheiden kantoorruimte gevonden en een werkgroep opgericht. Een van de leden van de werkgroep, met een hbo-opleiding sociaal juridische dienstverlening, werkt sinds die datum als vrijwilliger op het bureau, wanneer nodig geassisteerd door de andere leden van de werkgroep, waaronder een jurist. Er bleek al spoedig veel behoefte te bestaan aan de diensten van het bureau. Daarom heeft de USRK besloten het bureau te verzelfstandigen, en op 18 november 2004 is de Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders (SDB) opgericht. De band met de USRK bleef daarbij gehandhaafd, mede doordat voor de benoeming van bestuurders en wijziging van de statuten de goedkeuring van de USRK nodig is. Ook is in de statuten vermeld dat de stichting is opgericht overeenkomstig de identiteit van de USRK. Sinds eind 2001 huist de SDB in het gebouw van de Baptistengemeente Silo aan de Herenstraat 34 te Utrecht.

Doel

In de statuten staat als doel van de stichting SDB omschreven *‘de organisatie van hulpverlening aan voornamelijk dakloze of thuisloze vreemdelingen, die zonder voldoende middelen van bestaan zijn, en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord’*.

Organisatie

De organisatie wordt gerund door vrijwilligers en is financieel afhankelijk van donaties. De samenstelling van het bestuur was gedurende het verslagjaar 2023:

Voorzitter :	mevrouw J. (Joke) Kuijf vanaf 1-10-2018
Secretaris :	de heer ds. A.J. (Arjan) Noordhoek vanaf 4-6-2019
Penningmeester:	in 2023 vacant, naar een nieuwe penningmeester werd naarstig gezocht, maar niet gevonden.

Vrijwilligers

Gedurende het hele verslagjaar was mevrouw M.J. (Joke) de Jongh als sociaal juridisch dienstverlener werkzaam, samen met de heer mr. P.J.L. (Peter) Kretzschmar als juridisch medewerker.

Op tijdelijke basis werd vrijwillig werk verricht door Anton (zie bijlage 3)

Bijlage 2 Wat is ‘ongedocumenteerd zijn’

Volgens de Nederlandse Vreemdelingenwet moet iemand die niet de Nederlandse nationaliteit heeft, een geldig visum of een verblijfsvergunning hebben om legaal in Nederland te mogen verblijven. Iemand zonder geldige verblijfsvergunning wordt ook wel ongedocumenteerd genoemd. Volgens cijfers van het Rode Kruis verblijven er naar schatting tussen de 35.000 tot 70.000 ongedocumenteerde mensen in Nederland.

In Utrecht verblijven naar schatting 5000 mensen zonder verblijfspapieren.

Er zijn veel manieren waarop iemand ongedocumenteerd kan raken. Zo wordt na de afwijzing van een asielaanvraag, ook de opvang van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) stopgezet. Lang niet alle asielzoekers kunnen echter terugkeren naar hun thuisland. Soms werkt het thuisland niet mee aan een terugkeer, soms is het gevaarlijk om terug te keren voor een persoon of familie. Deze mensen belanden vaak in de illegaliteit.

Maar ook kan een uitgegeven verblijfsvergunning plots weer worden ingetrokken als de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) daar reden voor ziet. Een thuisland wordt bijvoorbeeld weer veilig geacht, terwijl iemand hier in Nederland zijn/haar leven weer heeft opgebouwd en schoolgaande kinderen heeft. Maar de IND trekt ook verblijfsvergunningen in wanneer blijkt dat er onjuiste gegevens zijn verstrekt, of dat een eerder aangegeven gezinsband toch ontbreekt. Andere ongedocumenteerden hebben ooit een verblijfsvergunning gekregen maar zijn deze weer kwijtgeraakt omdat een thuisland niet mee wil werken aan uitgifte van identiteitspapieren om de afkomst aan te tonen.

Verblijven in Nederland zonder geldige documenten is geen strafbaar feit, maar ongedocumenteerden die worden aangetroffen, kunnen wel in vreemdelingendetentie worden gezet. Er wordt van hen verwacht dat zij terugkeren naar het land van herkomst, maar door gebrek aan identiteitspapieren en medewerking van het thuisland, is dit vaak onmogelijk. Er zijn weinig cijfers bekend over het aantal personen dat door de overheid wordt teruggestuurd naar het land van herkomst. Veel uitgeprocedeerden reizen op eigen gelegenheid naar andere Europese landen om daar asiel aan te vragen of verblijven illegaal in Nederland.

In Utrecht verblijven naar schatting rond de 5000 mensen zonder verblijfspapieren. In de Utrechtse gemeentelijke opvang verblijven 225 ongedocumenteerden. Dit betekent dat een groot deel van hen in eigen netwerk leeft. Wanneer je ongedocumenteerd bent in Nederland ben je vrijwel rechteloos en dus uitgesloten van sociale voorzieningen, zoals een zorgverzekering. Er zijn diverse organisaties en vrijwilligersgroepen die zich het lot van deze mensen aantrekken en hulp bieden.

Anton SDB buddy tot in Marokko

Anton heeft E. ontmoet in 2020 in de Herstart, inloop en dagopvang voor daklozen, toen hij zelf ook thuisloos was. E. was verslaafd aan heroïne, hij had geen slaapplek omdat hij geen papieren heeft. Wel vanaf zijn 7e jaar in NL, maar zijn ouders hebben destijds geen paspoort geregeld, en zijn verblijfspapieren zijn afgepakt vanwege detenties en strafblad.

Anton: "Hij was gaan stelen uit nood en verslaving, hij moest wel. Sinds 2018, toen de papieren zijn afgepakt, heeft A. geen recht op opvang, geen zorg, geen uitkering, het gaat om overleven. Geen nachtopvang, geen bankrekening. Ik moest huilen, want ik heb wél onderdak, paspoort, uitkering, en een woning inmiddels".

Anton heeft A. meegenomen naar de gratis maaltijd van de Silokerk, en zijn casus aan Joke de Jongh voorgelegd, de SDB zit in hetzelfde kerkgebouw. Zij gaf juridische ondersteuning en leefgeld, "en ik was zijn buddy geworden".

Zo heeft Anton hem in diverse gevangenissen opgezocht, Lelystad, Rotterdam, Nieuwegein en zelfs in Ter Apel, een VRIS gevangenis (Vreemdelingen in Strafrecht). "Ben je een dag onderweg, ik nam kleren mee, heel lastig om daar in te voeren, veel detectiepoortjes door, ik heb zijn spullen kunnen opslaan, eerst bij mij thuis, later in de kelder van de Silokerk".

Ondertussen had Anton in zijn kerk een paar mensen gevonden die mee wilden doen om E. met leefgeld te ondersteunen. Dat doen de gevers nog steeds, via de SDB, die zijn leefgeld daarmee aanvult. In maart 2023 kreeg E. te horen dat hij NL uit moest en bleef daarvoor in detentie.

"In vreemdelingenbewaring, het was daar warm, ging het met hem beter dan op de straat, hij kreeg daar goed eten, psychische hulp en dagbesteding en knapte tot mijn verbazing op, kreeg een bolle toet, maar werd op 26 juni 2023 uitgezet naar Marokko, en kwam terecht in Tanger, zonder geld, zonder medicijnen, zonder papieren".

"Ik had mijn oude telefoon aan hem meegegeven, en op hart gedrukt die te bewaren om geld te kunnen overmaken. Tot op de huidige dag gebruikt hij die. Hij kon met geld uit NL een ID kaart aanschaffen, om daarmee met legitimatie geld bij een bank te kunnen ophalen."

De eerste maanden heeft E. buiten in Tetouan in parken geslapen, dat is zijn geboorteplaats waar hij een achterneef heeft. Maar de winter kwam, en er werd een kamer gevonden via de achterneef, sinds oktober slaapt hij dus niet meer op straat.

"De donateurs, die ik moest verzekeren dat hij inmiddels niet meer verslaafd was, hij was inmiddels noodgedwongen afgekickt door de situatie. Ik blijf hem door de

telefoon erop wijzen dat hij nu vrij is, en zeg dan: de gier van de verslaving die jou wil opvreten zit niet meer op je schouders".

"Ik blijf wel zijn gabber, ook als hij wel weer zou gaan gebruiken. Dat kan ik hier vandaan niet controleren natuurlijk, maar na 8 maanden nog met dezelfde telefoon, dat is een goed teken... en het risico in Marokko is vanwege strenge straffen daar veel groter. Hij zoekt nog steeds een baantje, hij spreekt Nederlands en Engels, en kent de talen Berbers en Arabisch, maar kan niet Arabisch lezen en schrijven. Misschien iets als gids voor Nederlandse toeristen?"

"Hoelang ik hier nog mee doorga? Hij is van mij afhankelijk en dat is niet goed voor zijn zelfbesef, en hij mist het ritme van een werkman, hij moet eigenlijk moe en voldaan zijn na een werkdag. Ik financier dit nu vanuit mijn eigen zorgtoeslag en dat kan niet altijd doorgaan. Maar ik geloof dat God wel de weg zal wijzen. Ik ken een arts uit Tetouan, misschien daar een baantje als schoonmaker in een ziekenhuis? "

"Rondom Kerst toen we met elkaar belden zei hij tot mijn verrassing dat hij naar een kerk wilde om de geboorte van het Kerstkind te vieren. Hij vond het zo bijzonder dat God bij mensen wilde wonen om te weten wat wij meemaken.... Er zijn geen kerken in Tetouan, alleen als musea, dus ook geen kerkdiensten. Hij heeft zelf maar beschuit met muisjes gekocht om de geboorte van Jezus te vieren...!"

"Hij zegt dat hij gedoopt wil worden, maar ik wijs hem er op dat dat in een moslimland als Marokko problemen kan geven. Zou er een christelijke gemeente te vinden zijn waar hij welkom is en een nieuwe familie kan vinden? Hij zelf denkt dat er geen plek zal zijn voor een tandeloze ex verslaafde zoals hij. Ook daar is hij een outcast, er zal ook daar schaamte zijn om met hem om te gaan. Dus ook daar alleen en eenzaam, maar wel vrij van de drugs. Ik blijf betrokken, kan zelf niet naar Marokko gaan, hij zit wel in mijn hart".

Anton hoopt zo op echte vrienden daar voor hem, anders dan vrienden van de drugs scene. "Dan ben ik niet meer nodig..."